

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ХЭЛТСИЙН 2024 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН
ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Аудитын код: БУА-2025/151/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Булган аймаг
2025 он

Дарга, тэргүүлэх аудиторын албан тушаалын албан үүргийг түр
орлон гүйцэтгэгч: **Ж.Энхцоодол**

Утас: **7034-2580**

Цахим хаяг: enkhtsoodolj@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: П.Содном

Утас: **70242495**

Цахим хаяг: Sodnomp@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

---

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт.....
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл .....
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
  - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа .....
  - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....
  - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал .....
  - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт.....
4. Аудитын тайлан .....
- 4.1 Ерөнхий зүйл
.....
- 4.2 Материаллаг байдал
.....
- 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
- 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал .....
- 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт .....
- 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал
.....
5. Аудитын илрүүлэлт .....
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл .....

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

**БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант, 5-р баг, Булган сум, Булган аймаг,
63082, Утас/Факс: 7034-2580
Цахим шуудан: bulgan@audit.gov.mn

2025.02.05 № 24

танай _____ ны № _____ т

**БУЛГАН АЙМГИЙН УЛСЫН
БҮРТГЭЛИЙН ХЭЛТСИЙН ДАРГА
Ж.ГАНБОЛД ТАНАА**

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Улсын бүртгэлийн хэлтсийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Улсын бүртгэлийн хэлтсийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна.

Улсын бүртгэлийн хэлтэс нь үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд 139.4 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, 137.6 сая төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлж, арилжааны банкны дансанд 2.0 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход

006030055

хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Тайлант онд ТӨБЗГ-ын А-1/1108 тогтоолоор 12.2 сая төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөд, ТӨБЗГ-ын 306 тогтоолоор анхны өртөгөө элэгдлээрээ нөхсөн боловч ашиглах боломжтой 51 нэр төрлийн 54.6 сая төгрөгийн хөрөнгийн хугацааг сунгаж 18.8 сая төгрөгөөр үнэлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Булган аймгийн Улсын бүртгэлийн хэлтэс нь 2024 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлтэд тусгагдсан 7 зорилт 30 арга хэмжээний хэрэгжилт 91.0 хувиар дүгнэсэн, хөтөлбөр арга хэмжээнд зориулан 1339.4 сая төгрөгийг төсөв батлагдаж, гүйцэтгэлээр 99.4 хувийг зарцуулсан байна.

Улсын бүртгэлийн хэлтсийн 2024 оны санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй, аудитад ажил гүйлгээг түүврийн аргыг ашиглан гүйцэтгэсэн болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН
АЛБАН ТУШААЛЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ж.ЭНХЦООДОЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>60,757,995.25</u>	<u>43,889,713.71</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	262,199.45	2,025,225.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	262,199.45	2,025,225.00
3121	Төгрөг	262,199.45	2,025,225.00
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	262,199.45	2,025,225.00
33	АВЛАГА	00.00	1,876,480.01
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	00.00	1,876,480.01
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	60,495,795.80	39,988,008.70
351	Түүхий эд материал	12,675,287.80	12,723,854.80
35110	Тусгай зориулалттай материал	12,675,287.80	12,723,854.80
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	8,079,036.20	7,589,762.10
354	Хангамжийн материал	39,741,471.80	19,674,391.80
35410	Бичиг хэргийн материал	3,342,390.00	2,812,930.00
35420	Аж ахуйн материал	17,743,571.80	8,786,681.80
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	4,725,850.00	2,738,500.00
35450	Барилгын засварын материал	6,000.00	187,400.00
35470	Бусад хангамжийн материал	13,923,660.00	5,148,880.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>167,164,198.16</u>	<u>136,315,679.39</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	167,164,198.16	136,315,679.39
392	Биет хөрөнгө	167,164,198.16	134,580,262.70
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	29,300,000.00	10,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-29,300,000.00	-1,458,333.31
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	280,703,770.85	283,432,578.50
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-135,847,572.74	-180,572,898.57
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	38,367,195.00	37,659,740.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-16,059,194.95	-14,480,823.92
393	Биет бус хөрөнгө	00.00	1,735,416.69
39301	Програм хангамж	5,593,800.00	2,450,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-5,593,800.00	-714,583.31
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>227,922,193.41</u>	<u>180,205,393.10</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>1,867,662.80</u>	<u>2,025,225.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,867,662.80	2,025,225.00
413	Өглөг	1,605,463.35	00.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,605,463.35	00.00
414	Урьдчилж орсон орлого	262,199.45	2,025,225.00
41410	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	262,199.45	2,025,225.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>226,054,530.61</u>	<u>178,180,168.10</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	226,054,530.61	178,180,168.10
512	Хуримтлагдсан үр дүн	226,054,530.61	178,180,168.10
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	226,054,530.61	226,054,530.61
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	-47,874,362.51

6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	227,922,193.41	180,205,393.10
---	--	----------------	----------------

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	860,459,262.59	1,579,938,328.38
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	61,498,170.46	54,654,655.87
120	Нийтлэг татварын бус орлого	61,498,170.46	54,654,655.87
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	00.00	31,028,740.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	00.00	31,028,740.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	798,961,092.13	1,525,283,672.51
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	760,471,100.00	1,339,408,800.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	760,471,100.00	1,339,408,800.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	38,489,992.13	185,874,872.51
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	35,342,992.13	46,115,472.51
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,147,000.00	139,759,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	850,495,678.09	1,615,593,950.89
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	850,495,678.09	1,615,593,950.89
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	848,757,753.27	1,400,718,667.90
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	641,252,293.39	990,175,023.10
210101	Үндсэн цалин	399,121,877.86	522,983,780.40
210102	Нэмэгдэл	182,637,326.42	337,071,377.52
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	42,048,821.31	101,228,880.62
210104	Урамшуулал	17,444,267.80	24,652,262.80
210105	Гэрээт ажлын хөлс	00.00	4,238,721.76
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	83,867,191.35	118,769,605.27
210201	Тэтгэврийн даатгал	57,579,591.35	83,474,705.27
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,571,900.00	8,823,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,457,500.00	4,411,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,114,400.00	4,411,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,143,800.00	17,647,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	25,376,000.00	29,075,377.79
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,415,800.00	2,499,946.00
210302	Түлш, халаалт	23,960,200.00	24,902,401.79
210303	Цэвэр, бохир ус	00.00	1,673,030.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	11,284,790.00	27,144,207.10
210401	Бичиг хэрэг	6,768,640.00	10,633,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,500,000.00	1,601,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,767,360.00	1,517,340.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	00.00	159,900.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,248,790.00	1,536,100.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	00.00	11,696,867.10

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	22,518,336.00	11,313,750.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	820,550.00	1,468,250.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	00.00	35,000.00
210604	Урсгал засвар	21,697,786.00	9,810,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	00.00	150,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	00.00	150,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,703,202.00	13,678,390.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	775,475.00	1,600,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,000,000.00	00.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	6,927,727.00	12,078,390.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,755,940.53	210,412,314.64
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,147,000.00	139,759,990.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,500,000.00	960,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	48,108,940.53	69,692,324.64
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,737,924.82	214,875,282.99
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,495,000.00	206,621,700.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	68,324,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	134,753,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,495,000.00	3,544,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	242,924.82	8,253,582.99
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	242,924.82	8,253,582.99
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	9,963,584.50	-35,655,622.51
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	19,328,400.00	12,218,740.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	19,328,400.00	12,218,740.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-19,328,400.00	-12,218,740.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-9,364,815.50	-47,874,362.51

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	924,113,938.28	1,664,687,420.65
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	125,152,846.15	139,403,748.14
120	Нийтлэг татварын бус орлого	125,152,846.15	139,403,748.14
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	125,152,846.15	139,403,748.14
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	125,152,846.15	139,403,748.14
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	798,961,092.13	1,525,283,672.51
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	760,471,100.00	1,339,408,800.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	760,471,100.00	1,339,408,800.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	38,489,992.13	185,874,872.51
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	35,342,992.13	46,115,472.51

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,147,000.00	139,759,400.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	925,351,130.14	1,661,074,295.10
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	925,351,130.14	1,661,074,295.10
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	796,553,267.31	1,308,558,289.52
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	641,066,456.33	990,770,465.78
210101	Үндсэн цалин	399,121,877.87	549,148,870.94
210102	Нэмэгдэл	182,451,489.35	311,501,729.66
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	42,048,821.31	101,228,880.62
210104	Урамшуулал	17,444,267.80	24,652,262.80
210105	Гэрээт ажлын хөлс	00.00	4,238,721.76
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	82,573,559.98	121,656,105.95
210201	Тэтгэврийн даатгал	56,285,959.98	86,361,205.95
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,571,900.00	8,823,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,457,500.00	4,411,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,114,400.00	4,411,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,143,800.00	17,647,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	25,376,000.00	29,075,377.79
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,415,800.00	2,499,946.00
210302	Түлш, халаалт	23,960,200.00	24,902,401.79
210303	Цэвэр, бохир ус	00.00	1,673,030.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	14,141,290.00	12,237,240.00
210401	Бичиг хэрэг	8,263,740.00	7,040,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,500,000.00	1,600,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,847,880.00	1,517,340.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	00.00	159,900.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,529,670.00	1,920,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	23,973,486.00	12,349,700.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,776,100.00	2,069,900.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	670,000.00	640,000.00
210604	Урсгал засвар	21,527,386.00	9,639,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	00.00	150,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	00.00	150,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,775,475.00	1,600,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	775,475.00	1,600,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,000,000.00	00.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,647,000.00	140,719,400.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,147,000.00	139,759,400.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,500,000.00	960,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	128,797,862.83	352,516,005.58
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,495,000.00	206,621,700.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	68,324,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	134,753,700.00

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,495,000.00	3,544,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	127,302,862.83	145,894,305.58
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	242,924.82	8,253,582.99
213306	Хөрөнгийн		137,640,722.59
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	-1,237,191.86	3,613,125.55
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	669,900.00	1,850,100.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	669,900.00	1,850,100.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	669,900.00	1,850,100.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	669,900.00	1,850,100.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-1,907,091.86	-1,850,100.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-1,907,091.85	1,763,025.55
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	2,169,291.31	262,199.45
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	262,199.46	2,025,225.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	00.00	00.00	235,419,346.11	235,419,346.11
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	00.00	00.00	235,419,346.11	235,419,346.11
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	-9,364,815.50	-9,364,815.50
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	00.00	00.00	226,054,530.61	226,054,530.61
D01	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	00.00	00.00	226,054,530.61	226,054,530.61
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	00.00	00.00	226,054,530.61	226,054,530.61
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	00.00	00.00	00.00	00.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	-47,874,362.51	-47,874,362.51
D09	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	00.00	00.00	178,180,168.10	178,180,168.10

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,339,408,800.00	1,331,155,217.01

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,339,408,800.00	1,331,155,217.01
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,132,787,100.00	1,124,533,517.01
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	949,632,600.00	949,632,599.22
210101	Үндсэн цалин	532,051,000.00	525,309,281.95
210102	Нэмэгдэл	291,251,600.00	294,203,452.09
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	106,590,000.00	101,228,880.62
210104	Урамшуулал	19,740,000.00	24,652,262.80
210105	Гэрээт ажлын хөлс	00.00	4,238,721.76
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	116,678,500.00	116,678,500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	81,383,600.00	81,383,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,823,700.00	8,823,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,411,900.00	4,411,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,411,900.00	4,411,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,647,400.00	17,647,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	37,200,000.00	29,075,377.79
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,200,000.00	2,499,946.00
210302	Түлш, халаалт	29,000,000.00	24,902,401.79
210303	Цэвэр, бохир ус	4,000,000.00	1,673,030.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,256,000.00	12,237,240.00
210401	Бичиг хэрэг	7,040,000.00	7,040,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,600,000.00	1,600,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,536,000.00	1,517,340.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	160,000.00	159,900.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,920,000.00	1,920,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,200,000.00	14,199,800.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,920,000.00	3,920,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	640,000.00	640,000.00
210604	Урсгал засвар	9,640,000.00	9,639,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	160,000.00	150,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	160,000.00	150,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,700,000.00	1,600,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,600,000.00	1,600,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	100,000.00	00.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	960000.00	960000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	960,000.00	960,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	206621700.00	206621700.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	206,621,700.00	206,621,700.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	68,324,000.00	68,324,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	134,753,700.00	134,753,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,544,000.00	3,544,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,339,408,800.00	1,331,155,217.01
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,339,408,800.00	1,331,155,217.01
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,339,408,800.00	1,331,155,217.01
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	262,199.45

5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	2,025,225.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	30.00	30.00
620001	Удирдах ажилтан	01.00	01.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	25.00	25.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	04.00	04.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	38489992.13	185,874,872.51
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	38489992.13	185,874,872.51
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	38489992.13	185,874,872.51
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	31393660.04	41,137,866.56
210102	Нэмэгдэл	31393660.04	41,137,866.56
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	3949332.09	4,977,605.95
210201	Тэтгэврийн даатгал	3949332.09	4,977,605.95
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3147000.00	139759400.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3147000.00	139,759,400.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	38489992.13	185874872.51
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	38489992.13	185,874,872.51
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	35342992.13	46,115,472.51
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3147000.00	139,759,400.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)-(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 16,963.9 мянган төгрөгийн алдааг санхүүгийн тайланд залрууллаа.

1. Үр дүнгийн тайланд бичиг хэргийн зардлын 3453.3 мянган төгрөгийг 595.4 төгрөгийг цалин, 585.5 мянган төгрөгийг НДШ зардалд тус тус тусган тайлагнасан байна.

2. Тоног төхөөрөмжийн дансанд бүртгэлтэй 3 нэр төрлийн 12,537,000, тавилга эд хогшлын дансанд 2022 онд бүртгэсэн 2 нэр төрлийн 6,500,000 төгрөгийн хөрөнгийн элэгдэл төгрөгийг тооцож санхүүгийн тайланд зардлаар тусгаагүй байна.

Аудитаар нийт 3,347.5 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс 1471.0 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 1876.5 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмж өглөө.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

5.1 Төлбөрийн акт

Байхгүй

5.2 Албан шаардлага

1. Байгууллагын даргын 2024 оны А/18 дугаар тушаалаар цалингийн сангаас нягтлан бодогчид 1 сарын үндсэн цалингаар балансын урамшуулал олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах;” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Авлагын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:1 Төлбөр тооцоог урьдчилан хянаж баталгаажуулаагүйгээс шалтгаалан нийгмийн даатгалын 1876480 төгрөгийг авлага үүссэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх."НББ-ийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5.дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах;" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төлбөр тооцоог урьдчилан хянаж баталгаажуулсны үндсэн дээр ажил гүйлгээг хийж байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2025 оны 06 дүгээр сарын 20-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн	Үүнээс					Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		Залруулсан		Залруулаагүй			Тоо	Дүн
					Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн			
Үр дүнгийн тайланд бичиг хэргийн зардлын 3453300 төгрөгийн 595442.68 төгрөгийг цалин, 5858535.32 төгрөгийг НДШ зардалд тус тус тусган тайлагнасан байна.	1	3453.3			3453.3	1	3453.3					
Тоног төхөөрөмжийн	1	13510.6			13510.6	1	13510.6					

